

Przedpłata:

Miesięcznie { w eksped. 200 mk.
na pocztę 210 mk.
Numer pojedynczy . 30 marek

Administracja Koźmin

Wychodzi w środy i soboty

Telefon nr. 34

OREDOWNIK POWIATOWY

Ogłoszenia:

przyjmuje się za opłatą
mm 1-lin. na str. 6-lin. 30.00 mk
mm reklam. 1-l. na str 3-l. 50.00 mk

Wrazie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w za-
ładzie, strajków lub tym podobnych nieprzewidzianych okoliczności
wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają
prawa domagania się niedostarczonego numeru lub doudszkodowania.

Dział urzędowy

Nr. 580. **Wezwanie.**

Po myśli art. 8 ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. o przelaniu praw skarbowych państw niemieckich, oraz praw członków niemieckich domów panujących na Skarb Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 400) i § 2 rozporządzenia z dnia 6 listopada 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 103 poz. 947) **wzywam osoby fizyczne i prawne które mają w posiadaniu rzeczy ruchome, które w czasie między 11 listopada 1918 roku a 10-go stycznia 1920 r. były**

a) własnością korony, rzeszy niemieckiej, związkowych państw niemieckich, instytucji utworzonych i zarządzonych przez rzeszę lub związkowe państwa niemieckie, byłego cesarza niemieckiego, byłych panujących związkowych państw niemieckich — członków rodzin byłego cesarza niemieckiego i panujących w związkowych państwach niemieckich.

b) i znajdowały się w czasie powyżej określonym w obrębie województw: poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiego, części województwa śląskiego,

by w terminie dwóch miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego wezwania, zgłosili te rzeczy pisemnie lub ustnie do protokołu u miejscowej władzy policyjnej, w której okręgu rzeczy się te znajdują.

W zgłoszeniu należy podać:

- imię i nazwisko, oraz mieszkanie posiadacza rzeczy;
- dokładny opis rzeczy;
- miejsce — gdzie się te rzeczy znajdują;
- od kogo je nabył obecny posiadacz;
- do jakiego z państw, osób lub instytucji z wliczonych powyżej należały w czasie 11 listopada 1918 roku, a przed 10 stycznia 1920 r.

Osobom mającym w posiadaniu takie rzeczy ruchome nie wolno ich pozbywać, oddawać innym osobom lub przedsiębrać jakiegokolwiek zmiany w stanie posiadania tych rzeczy.

Osoby mające te rzeczy w posiadaniu będą obowiązane wydać je urzędowi, władzy lub osobie wskazanej zarządzeniem władzy administracyjnej I instancji.

Za niestosowanie się do tego wezwania grozi kara więzienia lub grzywny do stu tysięcy marek po myśli art. 8 ustępu 2 ustawy z dnia 14-go lipca 1920 r. o przelaniu praw skarbowych państw niemieckich oraz praw członków niemieckich domów panujących na Skarb Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 62. poz. 400).

— Nr. dz. 6646/22 St. —

Koźmin, dnia 11 grudnia 1922.

Starosta, w zast. Andrzejczak
Starszy Sekretarz powiatowy

Nr. 581. **Obwieszczenie**

w przedmiocie ochrony lasów prywatnych.

Ustawą z dnia 26 IX. 22. poz. 848. D. U. R. P. Nr. 92 w przedmiocie częściowej zmiany ustawy z d. 14 8. 1876 poddano lasy prywatne nadzorowi państwowemu wedle ustawy z 14 8. 1876. Zb. ust. st. 373. dotyczącej zarządu lasów należących do gmin i publicznych zakładów. Z dniem 31. X. 22. weszła ustawa powyższa w życie. Przy tem zwracam uwagę, że w myśl na wstępie cytowanej ustawy z 26. 9. 22. paragrafy 8 i 9 ustawy z r. 1876 nie obowiązują w tym wypadku.

Wobec tego podaję do wiadomości i powiadamiam interesowanych, że winni wobec tego, że lasy prywatne weszły pod nadzór państwowy i na wszelką czynność gospodarczą w nich potrzebne jest zezwolenie Województwa, przedłożyć Województwu w ciągu 6 miesięcy w myśl § 3. ustawy niemieckiej z dnia 14. 8. 1876 r. dotycz. zarządu lasów, należących do gmin i zakładów publicznych (Zbiór ustaw str. 373), plan gospodarczy swego lasu do zatwierdzenia. Na przedłożenie skróconego planu gospodarczego przy mniejszych obszarach leśnych potrzebne jest osobne zezwolenie Województwa. W wypadkach takich należy zatem osobny umotywowany wniosek przedłożyć.

Wszelkie czynności gospodarcze leśne polegające na zatwierdzonej przez Województwo planie gospodarczym nie potrzebują jeszcze osobnego zezwolenia Województwa. Na wyręb i gospodarkę leśną wykraczającą poza ramę zatwierdzonego planu gospodarczego, natomiast, należy się starać o osobne zezwolenie Województwa. W przeciwnym razie odda się wykonanie koniecznych prac przymusowo na koszt właściciela ściśle pod kontrolą Województwa osobie trzeciej a stąd powstałe koszty ściąganie w drodze przymusowej.

— Nr. dz. 6584/22. St. I. —

Koźmin, dnia 7 grudnia 1922 r.

Starosta, w. z Andrzejczak
Starszy Sekretarz powiatowy

Nr. 582.

Dotyczy

zwrotu oddanej broni po dniu 1 listopada w roku 1919 na wezwanie władzy.

Broń oddania na wezwanie władz po dniu 1 listopada 1919 r. z wyjątkiem broni zarekwirowanej na cele wojskowe, może być zwróconą właścicielom na wnioski, które winny wypłynąć do Starostwa w terminie nieprzekraczalnym do dnia 1 stycznia 1923 r.

Wnioski, które wpłyną potem terminie, uwzględnione nie będą.

— Nr. dz. 6280/22 St. I. —

Koźmin, dnia 28 listopada 1922.

Starosta w. z Andrzejczak.

Obwieszczenia innych władz.

Nr. 583. Wakacje Bożego Narodzenia kończą się, nie jak podano w zeszłym numerze, 9-go lecz 2-go stycznia.

Koźmin, dnia 11 grudnia 1922 r.

Inspektor szkolny.

Chojecki.

Dział nieurzędowy

Wybór Prezydenta

(Rzpl.) Na sobotnim Zgromadzeniu Narodowym zwołanem celem wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej, w piątym głosowaniu został wybrany Prezydentem pan Gabryel Narutowicz, minister spraw zagranicznych. Na 545 głosujących 29 oddało białe kartki, tak, że liczba ważnych głosów wynosiła 516, absolutna większość 259. Otrzymali: pan Narutowicz 289 głosów, hr. Maurycy Zamoyski 227 głosów. Pan Narutowicz został tedy wybrany Prezydentem Rzeczypospolitej.

Przyjęcie Urzędu Prezydenta.

Zgodnie z art. 21 ustawy o regulaminie Zgromadzenia Narodowego, udali się wczoraj, zaraz po posiedzeniu, do pana ministra Narutowicza p. Marszałek Senatu Trąpczyński, pan Marszałek Sejmu Rataj i Prezydent Ministrów pan Nowak, aby powiadomić p. Narutowicza o wyborze.

Zastano p. Narutowicza w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

Pan Prezydent Ministrów Nowak powiadomił p. Narutowicza o wyniku wyborów Zgromadzenia Narodowego.

W odpowiedzi p. Narutowicz, dając wyraz swemu wzruszeniu, oświadczył, iż wybór jest dla niego niespodzianką. Jeszcze w przeddzień Zgromadzenia Narodowego, prosił tych, którzy jego kandydaturę poparli, aby jej wogóle nie wysuwali. Poddaje się jednak woli większości Zgromadzenia Narodowego i bierze na siebie ten ciężki obowiązek.

Z kolei p. Marszałek Rataj powiadomił p. Narutowicza, iż posiedzenie Zgromadzenia Narodowego, na którym nowy Prezydent ma złożyć ślubowanie wyznaczony na poniedziałek o godz. 12-tej w południe.

W dalszej rozmowie p. Rataj poruszył sprawę ustalenia terminu przejścia władzy przez nowego Prezydenta, podnosząc, iż okres przejściowy trwać powinien jaknajkrócej.

Pan Narutowicz odpowiedział, że termin ten ustalić może dopiero po porozumieniu się z p. Naczelnikiem Państwa Piłsudskim.

Na tem rozmowę zakończono.

Pan Narutowicz

P. A. T-iczna podaje:

Gabryel Narutowicz urodził się w roku 1865 w Telszach na Żmudzi. Ukończył gimnazjum klasyczne w Libawie. Przez trzy lata studiował na wydziale matematycznym uniwersytetu w Petersburgu następnie od r. 1886 — 1891 na politechnice w Zurychu, gdzie uzyskał dyplom inżyniera. Pracował w Szwajcarii jako inżynier. Od r. 1908 — 1920 był profesorem robot wodnych w politechnice w Zurychu. Ministrem robót publicznych mianowany został od 23 czerwca 1920 r., a spraw zagranicznych od lipca 1922.

(Pan Narutowicz jest, jak wiadomo, krewnym p. Piłsudskiego i głównie z tego powodu został zaproszony przed trzema laty w skład Rządu. — P. R.)

Wiadomości pozamiejscowe

Obrót czekowy P. K. O. z Górnym Śląskiem.

Z dnia 1 października 1922 r. zaprowadzono obrót czekowy Pocztowej Kasy Oszczędności (w skróceniu P. K. O.) w urzędach i agencjach pocztowych na polskiej części Górnego Śląska, tudzież wzajemny obrót czekowy P. K. O. z urzędami i agencjami pocztowymi na obszarze reszty Polski. Na obszarze polskiej części Górnego Śląska będzie podjęty obrót czekowy P. K. O. w markach polskich, zaś między polską częścią Górnego Śląska a resztą Polski wyłącznie w markach polskich. Oddział P. O. w Katowicach będzie samodzielnie otwierał i prowadził dla swoich uczestników konta czekowe, a wyciągi z nich kont będzie przysyłał bezpośrednio ich właścicielom. Do obrotu czekowego P. K. O. mogą przystąpić zarówno mieszkańcy polskiej części Górnego Śląska, jako też wszyscy inni na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. W ten sposób uczestnicy obrotu czekowego Centrali P. K. O. w Warszawie i Oddziału P. K. O. w Poznaniu mogą być jednocześnie uczestnikami obrotu czekowego Oddziału P. K. O. w Katowicach. Właściciel konta czekowego oddziału P. K. O. w Katowicach będzie dysponował funduszami swymi bezpośrednio przez ten Oddział, który będzie przysyłał przekazy czekowe do wypłaty wprost do urzędów pocztowych w całej Polsce. Oddział P. K. O. w Katowicach będzie prowadził w przedmiocie swoich bieżących czynności bezpośrednią korespondencję z urzędami poczt i z Dyrekcjami poczt i telegrafów.

Taryfa pocztowa od 15 grudnia 1922 roku

	Listy zwykłe	Pocztówki	Druki zwykłe do wagi					Próbki towarowe i przesyłki mieszane			Przekazy pocztowe		Listy wartościowe	Polecenie	Paczki do wagi		Telegramy	Rozmowy telefoniczne										
			50 g	100 g	250 g	500 g	1 kg	250 g	500 g	1 kg	na mk.	mk.			kg.	mk.												
W kraju	a) obrót miejscowy do wagi 250 gr. 100,— mk.	mk. 50	marek 20 40 100 150 200					marek 100 150 200			— 3 000 6 000 10 000 15 000 20 000 25 000 30 000 40 000 50 000 60 000 70 000 80 000 90 000 100 000 za każde dalsze 10 000,— mk. lub część tychże 50,— mk. najwyż. dopuszcz. kwota przekazu 300 000,— mk.	50 70 100 125 150 175 200 250 300 350 400 450 500 550	a) należytość za list zwykły do 20 gr. 100 mk. zwykły do 250 gr. 200 mk. b) polecenie 100 mk. c) od dekl. wartości za każde 10 000 mk. lub części tychże 50,— mk.	mk. 100	1 5 10 15 20	200 800 1 700 2 600 3 500	opłata od wyrazu 80 mk. najmniej jednak 800 mk.	miejscowe międzypowiatowe do 25 km. 400 do 50 km. 800 do 100 km. 1200 za każde dalsze 100 km. 600	200 400 800 1200 600									
	b) obrót zamiejscowy do wagi 20 gr. 100,— mk. do wagi 250 gr. 200,— mk. urząd. ponad 20 gr. do 2000 gr. 200 mk.	urząd. ponad 1 kg do 2 kg 200 mk. Papiery handlowe: (także manuskrypty bez korekty) do wagi 250 g 500 g 1 kg. marek 100 150 200																										
Za granicę	do 20 gr. 200 mk. za każde dalsze 20 gr. 100 mk.	120 mk.	druki zwykłe do wagi 2 kg. za każde 50 gr. 40 mk. papiery handlowe do wagi 2 kg. za każde 50 gramów 40 marek, najmniej jednak 200,— mk.					do wagi 500 gr. za każde 50 gr. 40 mk. najmniej jednak 80 mk.					200 mk.															

Garwolin. (Skarbiec bandytów.) We wsi Ogonowie w pow. garwolińskim policja wykryła kryjówkę bandycką, gdzie znajdowały się bogate łupy, pochodzące z licznych napadów bandyckich i kradzieży. Kryjówka należała do aresztowanego niedawno bandyty Władysława Piętki, który brał udział również w napadach na dwory w Starym Wsi i Sinołecze. Wśród kosztowności znajdują się: bogata kolja złota z 26 brylantami, zegarek damski złoty, zegarek damski srebrny, para kolczyków, złotych z 2 brylantami, broczka z perłami, kolczyk złoty z 2 diamentami, 7 pierścionków złotych z różnymi kamieniami cennymi (diamenty i brylanty), kilka obrączek złotych, srebro stołowe, kieliszki z orzełkami i napisem „Zakopane” oraz wiele innych cennych przedmiotów.

Rozmaitości

Ciekawe spisy potraw. Podróżnik angielski podaje menu obiadu wydanego na jego cześć przez bo-

gatego mieszkańca Grenlandji. Menu brzmiało: suszony łosoś; pieczeń z renifera. Jako deser jagody, jako napój tran. Oryginalny napój, truchę sycący, ale w końcu pożywny i obfite potrawy.

Trudniejsze już do spożycia dla zwykłego Europejczyka są potrawy, podane z okazji zjazdu śpiewaków w roku 1872 w Algierze.

Na śniadanie podawano kawę z mlekiem wielbłądziem i trzećcą cukrową, jaja krokodyla lub strusia, kotlety z szakala i chleb z mанны. Na obiad zupa z żółwia, rekin szpikowany, ćwiartka gazeli i lwia pieczeń. Na deser orzechy kokosowe, daktyle, banany, jako napój wino palmowe.

Ciekawszym jeszcze jest spis potraw bankietu, wydanego przez chińskiego posła z okazji wystawy rybnej w r. 1880 w Berlinie: Pletwy rekina z jajem: sepia z Chrysantemum indicum (rodzaj chepty indyjskiej); trepang z suazonami krabami; brzuch rybi z chińską szynką i wodorostami; ślimakami z mięsem

wołowem; suszona sepja, suszony rekin z ziołami, a na koniec ryż.

Przy tym bankiecie brakowało jednak największego przysmaku chińskiego, zupy z gniazd ptasich, którą według przepisu chińskiego fabrykuje się w następujący sposób: „Bierze się tyle gniazd jaskółczych, na ile tylko kogo stać, bo tej niebiańskiej zupy nie można nigdy ofiarować swoim gościom za wiele. Po wyrwaniu piór i odłączeniu wszystkich niepotrzebnych części, gotuje się gniazda we wodzie tak długo, aż się wytworzy galaretowata masa. Wylewa się wszystko na kilka na twardo zgotowanych jaj gołębich i kraje się płaty szynki, które jak dżunki (łódzie) po morzu powinny pływać po powierzchni. Goście będą zachwyceni, a pan chwalić będzie kucharza”.

Na dawnym dworze w Pekinie ulubioną potrawą była pieczeń z małpy.

W naszym rejestrze spółkowym zapisano dzisiaj pod Nr. 10 przy Spółce Spar — und Darlehnskasse, Spółka z nieograniczoną odpowiedzialnością w Pogorzeli co następuje,

- W miejsce ustępującego Rudolfa Wolfa wybrano do Zarządu przedsiębiorcę budowlanego Fryderyka Reimanna z Pogorzeli.
- Statutem z dnia 23 lipca 1922 r. zmieniono statut z dnia 15 maja 1895 r. i dostosowano tenże do Ustawy o Spółdzielniach z dnia 29 października 1920 r.

Koźmin, dnia 28 sierpnia 1920 r.

Sąd powiatowy

W naszym rejestrze handlowym A zapisano dzisiaj pod Nr. 156 przy firmie:

Oswald August — Pogorzela,

właśc. kupiec Oswald August w Pogorzeli co następuje: Firma została wymazana.

Koźmin, dnia 5 grudnia 1922 r.

Sąd powiatowy

Miejscowa Rada szkolna w Borku w skład której wchodzi:

1. Kazmierz Suplicki,
2. Stanisław Piskorski,
3. Franciszek Michalski,

jak nam Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego Wydział II pod datą 22 listopada 1922 r. L. dz. 174/22 II Koźm., donosi została zatwierdzona.

Borek, dnia 1 grudnia 1922 r.

Magistrat

Michałowski

**Mlocarnie szerokobijące, calo-żelazne,
Mlocarnie szerokobijące, drewniane,
Mlocarnie sztyftowe, sieczkarnie be-
bnowe, sieczkarnie toporowe, maneże,
wialnie, plugi jedno- i dwuskiłowe, kul-
tywatory, centryfugi do mleka, maślarki,
:: :: :: wagi decymalne :: :: ::**

i wszelkie inne maszyny rol-
nicze i części rezerwowe poleca
do dostawy natychmiastowej

LEON KOSTRZYŃSKI

ŻERKÓW

fabryka maszyn rolniczych i warsztat
reparacyjny dawniej M. DOMAGALSKI

Bank Koźmiński Sp. z nieogr. odp. w Koźminie.

Konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędności w Po-
znaniu nr. 200558, w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej
w Ostrowie oraz w Banku Związku w Poznaniu

przyjmuje

Oszczędności

płaci procent według umowy i załatwia szybko i tanio
— wszelkie sprawy wchodzące w zakres bankowości —

Polecam świeże **masło stołowe** także
jablka na gwiazdkę w mniejszej i większej
ilości

Sztuder, Koźmin, ul. Podgórna 8

**Zapisujcie Orędownik
powiatu Koźmińskiego**

Kalendarze Marjańskie na r. 1923

z podaniem jarmarków

(poznańskich, pomorskich i górnośląskich)
nadeszły

Księgarnia Edwarda Kraszewskiego w Koźminie (Wyd. Orędownika)

Na nadchodzące Święta polecam po najtańszych cenach:

**Wino węgierskie, Bordeaux białe i czerwone, szampan,
:: koniaki francuskie firmy Brugerolle Freres ::
winiaki Winkelhausena, punecz burgundzki, araki, rumy,
likieri Kantorowicza, Kasprowicza, Baczewskiego itd.**

**Pierniki toruńskie, orzechy amerykańskie, włoskie, las-
kowe, czekolady i najwyborniejsze cukierki, borówki,
śliwki, ananas w puszkach, pomarańcze, figi, daktyle, itd.**

Za łaskawe dotychczasowe względy dziękując polecam się nadal mojej Szan. Klienteli

Telefon nr. 5 Stanisław Michalski, Koźmin, Rynek 14 Telefon nr. 5

**Zum bevorstehenden Weihnachtsfest empfehle ich
nächstehende Waren zu billigen Preisen u. z.:**

Ungarweine, weiße und rote Bordeauxweine, Sekt, franzö-
sischer Cognac der Firma Brugerolle Freres, Wintelhausen
Weinbrandt, Burgunderpunsch, Ural, Rum sowie diverse
Liquöre — Kantorowicz — Kasprowicz — Baczewski usw.

Weiter empfehle ich Thorner Pfefferkuchen, amerika-
nische, Wall- u. Haselnüsse, Schokoladen und Konfekts
in jeder Qualität, außerdem Preiselbeeren, Pflaumen,
Ananas in Dosen, Apfelsinen, Feigen, Datteln u. s. w.

Für das bisherige Vertrauen dankend zeichne hochachtungsvoll

Zabawki

poleca

skład papieru i galanterji

Edwarda Kraszewskiego w Koźminie (Wydawnictwo Orędownika)